

**Львівський національний університет імені Івана Франка
Історичний факультет**

СТРАТЕГІЯ

**розвитку кафедри археології та історії стародавніх цивілізацій на
2026-2031 рр. претендента на посаду завідувача доцента**

Онищука Ярослава Івановича

Львів 2026

**Стратегія розвитку кафедри археології та історії стародавніх
цивілізацій на 2026-2031 рр. доктора історичних наук,
доцента Онищука Ярослава Івановича**

Кафедра археології та історії стародавніх цивілізацій є найстарішим в Україні академічним підрозділом відповідного профілю, історія якого бере початок з 1905 року. Упродовж тривалого періоду функціонування кафедра сформувала усталені традиції організації освітньої, науково-дослідної та виховної діяльності у сфері підготовки висококваліфікованих фахівців з археології та історії. На сучасному етапі пріоритетними напрямками наукових досліджень її співробітників є археологія західного регіону України, історія стародавнього Сходу та античних цивілізацій.

I. Кадровий склад

Професорсько-викладацький склад кафедри археології та історії стародавніх цивілізацій налічує вісім науково-педагогічних працівників, серед яких шість доцентів і двоє асистентів.

Викладачами кафедри є:

Доктор історичних наук, доцент Онищук Я.І.

Кандидат історичних наук, доцент Білас Н.М.,

Кандидат історичних наук, доцент Стеблій Н.М.,

Кандидат історичних наук, доцент Баукова А.Ю.,

Кандидат історичних наук, доцент Гуменний В.Л.

Кандидат історичних наук, доцент Погоральський Я.В. (0,5 ставки),

Асистент Шиманський М.М. (0,5 ставки),

Асистент Слюсар Д.Ю. (0,5 ставки).

Упродовж своєї діяльності колектив кафедри сформував вагомий організаційний, освітній і науковий досвід у сфері забезпечення навчального процесу та належного виконання професійних обов'язків. Засновані на кафедрі у співпраці з іншими спорідненими закладами наукові школи в галузі археології та історії античності здобули загальноукраїнське й міжнародне визнання.

Працівники кафедри підтримують активну співпрацю з провідними археологічними та антикознавчими осередками Львова, Києва, Харкова й Одеси як у межах міжуніверситетської взаємодії подібних структурних підрозділів, так і в рамках співробітництва з установами Національної академії наук України, зокрема з Інститутом археології НАН України, Інститутом українознавства ім. І. Крип'якевича НАН України та Інститутом сходознавства ім. А. Ю. Кримського НАН України. Розвивається також міжнародна наукова

співпраця з археологами та фахівцями античної історії університетів Польщі, зокрема Жешувського, Варшавського, Лодзького, Познанського, Вроцлавського та Люблінського університетів.

Серед завдань, які ставляться перед кафедрою на наступний період, є покращення якісних показників її діяльності через введення системи моніторингу та оцінювання результативності праці науково-педагогічних працівників. Отримані результати можуть бути враховані під час майбутніх конкурсів на заміщення вакантних посад, укладення контрактів, преміювання тощо.

1. Розвиток кадрового потенціалу кафедри і підвищення кваліфікації науково-педагогічних працівників	1.1. Проведення моніторингу та оцінка роботи науково-педагогічних працівників кафедри	Доц. Онищук Я.І.	Упродовж терміну
	1.2. Присвоєння науково-педагогічним працівникам кафедри вченого звання доцента (Шиманський М.М.) і професора	Доц. Шиманський М.М. Доц. Білас Н.М. Доц. Стеблій Н.Я. Доц. Баукова А.Ю. Доц. Гуменний В.Л. Доц. Погоральський Я.В.	До 2031 р.
	1.2. Організація стажувань викладачів кафедри (у тому числі міжнародних), вдосконалення викладацької майстерності	Доц. Білас Н.М. Доц. Стеблій Н.Я. Доц. Баукова А.Ю. Доц. Гуменний В.Л. Доц. Погоральський Я.В.	Упродовж терміну

II. Освітня діяльність

У структурі історичного факультету кафедра посідає важливе місце, забезпечуючи підготовку фахівців з археології та історії на рівнях бакалавра, магістра та PhD за спеціальностями В9 «Історія та археологія» та А4.03 «Середня освіта (Історія та громадянська освіта)», а також викладання дисциплін з античної проблематики в межах бакалаврської освітньої програми спеціальності В11.08 «Філологія» (спеціалізація «Класичні мови та література»).

Пріоритетним напрямом стратегічного розвитку кафедри є забезпечення високої якості професійної підготовки фахівців та поглиблення інтеграції в європейський освітньо-науковий простір, що можливе за умови збереження кадрової стабільності колективу й підтримання творчої активності викладачів і студентів.

У сфері навчально-методичної роботи до ключових завдань майбутньої

діяльності кафедри належать:

Продовження спільно з кафедрою етнології реалізації блоку вибіркового дисциплін магістерського рівня «Археологія та етнологія Правобережної України».

Розширення тематичного наповнення нормативних і вибіркового дисциплін кафедрального блоку.

Удосконалення та оновлення силабусів навчальних дисциплін із залученням новітніх наукових досягнень в галузі археології та історії Античності; розроблення та атестацію нових (у тому числі електронних) курсів, систематичне оновлення змісту діючих нормативних і спеціальних дисциплін; активізація розробки навчально-методичних посібників і підручників, насамперед з курсів «Основи археології» та «Археологія України».

Планується подальша міждисциплінарна співпраця у викладанні дисциплін антикознавчого циклу для студентів ДВВ «Класична філологія». Активна робота здійснюватиметься в напрямку відновлення викладання класичних мов для студентів, які спеціалізуються на вивченні історії античності.

Продовжуватиметься активне залучення експозиційних та фондових матеріалів Археологічного музею університету до навчального процесу з метою посилення практичної складової освітніх компонентів, зокрема курсів «Основи археології», «Археологія України», «Археологічна музеологія», «Експертиза історико-культурних цінностей», «Антична археологія» та інших. Попередня практика такої діяльності показала відмінні результати.

Заплановане продовження співпраці з археологічними закладами Львова та України для врахування побажань стейкхолдерів та майбутнього працевлаштування студентів, які спеціалізуються на кафедрі.

2. Удосконалення навчально-методичної роботи	2.1. Публікація навчальних посібників з напрямків «Основи археології», «Археологія України», «Історія стародавніх цивілізацій», та «Історія античності», розробка нових курсів за профілем кафедри	Викладачі кафедри	До 2031 р.
	2.2. Оприлюднення на сайті кафедри навчально-методичного забезпечення навчального процесу.	Ас. Шиманський М.М. Викладачі кафедри	2026-2031 рр.
	2.3. Продовження практики		

	розроблення та атестації електронних навчальних курсів.	Викладачі кафедри	До 2031 р.
	2.4. Удосконалити методи проходження навчальної польової археологічної практики, добитися покращення матеріального забезпечення для її проведення	Доц. Онищук Я.І. Доц. Стеблій Н.Я. Доц. Білас Н.М. Доц. Баукова А.Ю. Доц. Погоральський Я.В.	До 2031 р.
	2.5. Покращити співпрацю з археологічними установами Львова та України для працевлаштування студентів	Викладачі кафедри	До 2031 р.
	2.6. Удосконалити використання новітніх технологій проведення лекційних і семінарських занять. Розробити нові інтерактивні навчальні курси на базі наявної комп'ютерної техніки	Викладачі кафедри	До 2031 р.

III. Наукова діяльність і розвиток міжнародної співпраці

Викладачі кафедри здійснюють кваліфіковані дослідження у галузях історії археологічної науки, археології римського часу, слов'янського та давньоруського періодів, історії стародавніх Сходу, Греції та Риму. Для забезпечити подальшого росту наукового потенціалу кафедри *планується виконання наступних завдань:*

Розширити співробітництво із вченими споріднених кафедр та інститутів у зарубіжних університетах, для чого на сьогодні уже створено певні передумови. На даний час таке плідне співробітництво розвивається здебільшого з польськими навчальними закладами. Зокрема, кафедра археології та історії стародавніх цивілізацій є ініціатором підписання договору про співпрацю між Львівським національним університетом Івана Франка та Поморським медичним університетом у Щецині, де на сьогодні діє одна з найбільших генетичних лабораторій у Центральній Європі з вивчення геноміки та генетики. Ця галузь є надзвичайно перспективна в сучасній археологічній науці, оскільки дає можливість проводити широкі антропологічні дослідження з використанням найсучасніших методів.

Продовжити і розвивати співпрацю з Національною академією наук України (зокрема з профільним Інститутом археології НАН України) та з вітчизняними і зарубіжними музеями археологічного напрямку.

Налагодити й забезпечити якісне стажування викладачів кафедри у

провідних університетах Європи і світу – як на засадах делегування (викладання), так і за рахунок грантів і стипендій. Пошук можливостей фінансування участі працівників кафедри у міжнародних наукових конференціях.

Забезпечити дальшу підготовку наукових кадрів вищої кваліфікації, оскільки на сьогодні на кафедрі працює лише одна особа з науковим ступенем доктора історичних наук. Тому активізація підготовки докторів наук та сприяння захисту кандидатських дисертацій випускниками аспірантури є першочерговим завданням з точки зору забезпечення неперервності та стабільності існуючої наукової традиції.

Працювати над збільшенням кількості публікацій результатів наукових досліджень працівників кафедри в наукометричних виданнях Scopus та Web of Science, фахових виданнях України та за її межами, регулярним проведенням наукових семінарів кафедри із запрошенням викладачів інших українських вишів і закордонних колег.

Активізувати роботу з проведення польової археологічної практики (з відповідним матеріальним забезпеченням її учасників), в результаті чого наукові керівники матимуть можливість вдосконалювати свої фахові навички та отримувати нові матеріали для подальшої наукового зростання, а студенти-практиканти – необхідний досвід проведення польових археологічних розкопок. Дослідження археологічних пам'яток дасть можливість щорічно поповнювати Археологічний музей новими колекціями і матеріалами, що дасть змогу оновлювати експозицію, проводити змінні виставки, залучати студентів до їхнього камерального опрацювання.

Активніше залучати талановитих студентів та аспірантів до наукової-дослідницької діяльності шляхом їхньої участі в археологічних експедиціях, наукових проектах і статтях.

Забезпечити проведення працівниками кафедри наукових досліджень у рамках виконання теми у межах робочого часу.

3. Наукова робота та міжнародна діяльність	3.1. Сприяти підготовці та захисту викладачами кафедри дисертацій:		
	доктора філософії	Ас. Слюсар Д.Ю.	2027 р.
	докторів наук	Доц. Білас Н.М. Доц. Гуменний В.Л. Доц. Погоральський Я.В. Доц. Баукова А.Ю. Доц. Стеблій Н.Я.	До 2031 р.
	3.2. Підготовка та публікація наукових монографій і статей		

	за результатами наукових досліджень: а) Монографія «Могильник римського часу Карів-I у Західному Побужжі»	Доц. Онищук Я.І.	2029 р.
	б) Монографія «Римо-Іранське пограниччя у I-IV ст. н.е.»	Доц. Гуменний В.Л.	2029 р.
	в) Статті у наукових виданнях, індексованих в наукометричних базах Scopus та Web of Science та фахових виданнях категорій «А» і «Б».	Доц. Онищук Я.І. Доц. Гуменний В.Л. Доц. Білас Н.М. Доц. Баукова А.Ю. Доц. Погоральський Я.В. Ас. Слюсар Д.Ю.	2026-2031 рр
	г) Продовження випуску наукового збірника «Археологічні дослідження Львівського університету»	Доц. Онищук Я.І. Доц. Погоральський Я.В.	До 2031 р.
3.3. Наукове керівництво аспірантами та захист дисертацій	Доц. Онищук Я.І. Доц. Гуменний В.Л. Доц. Білас Н.М. Доц. Баукова А.Ю. Доц. Погоральський Я.В.	2026-2031 рр.	

IV. Соціально-виховна робота

Соціально-виховна робота серед студентів та аспірантів є одним із важливих напрямків діяльності кафедри.

Для досягнення необхідних результатів планується активізація профорієнтаційної роботи в закладах загальної середньої освіти. Відмінні результати здобуваються в результаті співпраці з Малою академією наук у Львові та її регіональними осередками. Викладачі кафедри активніше залучатимуться до керівництва учнівськими науковими проектами, заохочуючи до вступу у Львівський національний університет перспективних учнів – майбутніх студентів-істориків та археологів.

Особлива увага у соціально-виховній діяльності кафедри археології та історії стародавніх цивілізацій буде приділятися роз'яснювальній роботі про недопустимість порушення правил академічної доброчесності. Для цього планується проведення відповідних тематичних заходів як порадиниками академічних груп, так і роз'яснень під час наукових семінарів. Подібним чином буде відбуватися забезпечення національно-патріотичного виховання студентів та аспірантів.

4. Соціально-виховна робота	4.1.Проводити профорієнтаційну роботу в шкільних навчальних закладах	Колектив кафедри.	2026-2031 рр.
-----------------------------	--	-------------------	---------------

	4.2. Співпрацювати з Львівською обласною Малою академією наук	Доц. Погоральський Я.В. Доц. Гуменний В.Л. Ас. Слюсар Д.Ю.	2026-2031 рр.
	4.3. Регулярно проводити заходи спрямовані на дотримання академічної доброчесності	Викладачі кафедри	Упродовж терміну
	4.4. Активізувати національно-патріотичне виховання студентів та аспірантів.	Порадники академічних груп, викладацький персонал кафедри	Упродовж терміну

V. Промоція кафедри

Промоція кафедри археології та історії стародавніх цивілізацій є пріоритетним напрямком її діяльності, оскільки від цього в певній мірі залежить повноцінне існування даного структурного підрозділу. Заохочення студентів спеціалізуватися на кафедрі, наявність магістратури та аспірантури дозволяє реалізувати навчально-методичний і науковий потенціал її персоналу.

Планується регулярне оновлення кафедральної інтернет-сторінки та персональні сторінки викладачів навчально-методичними матеріалами, цікавою інформацією про історичні та археологічні відкриття, відеозвітами про археологічну практику студентів та виявлені знахідки, пропагування результатів досліджень у соціальних мережах (Фейсбук, Інстаграм, Вайбер та ін.). Науково-педагогічний персонал кафедри братиме активну участь у представленні своїх наукових здобутків у засобах масової інформації, конференціях, круглих столах тощо, розповідаючи про археологію, давню історію України, культурні надбання цивілізацій Стародавнього світу та Античності.

5. Промоція кафедри	5.1. Підтримувати та регулярно оновлювати веб-сторінки кафедри та персональні сторінки викладачів	Ас. Шиманський М.М., викладачі кафедри	Упродовж терміну
	5.2. Пропагувати в соціальних мережах (Фейсбук, Інстаграм, Вайбер та ін.) навчальні та наукові досягнення кафедри.	Колектив кафедри	2026-2031 рр.
	5.3. Розвивати і наповнювати актуальними новинами існуючі веб-сторінки «Кафедра археології Львівського університету» та «Археологічний музей Львівського університету»	Доц. Погоральський Я.В.	Упродовж терміну

	5.4. Активізувати участь в засобах масової інформації з метою промоції кафедри, факультету та університету.	Викладачі кафедри	2026-2031 рр.
--	---	-------------------	---------------

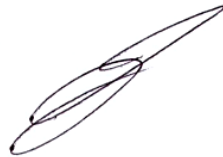
Доктор історичних наук, доцент



Ярослав Онищук

06 травня 2026 р.

Декан Інституту Ф-ту



Руслан Віталійович